



پیشگفتار

با استعانت از پروردگار متعال، شماره ۷۷ مجله تحقیقات منابع آب ایران تقدیم خوانندگان، پژوهشگران و متخصصان حوزه آب می‌شود. این شماره مشتمل بر ۸ مقاله ارزشمند علمی و پژوهشی است که با توجه به شرایط خاص کشور، با تأخیر نسبت به شماره‌های پیشین منتشر می‌شود.

یکی از عوامل مؤثر بر این تأخیر، شرایط ناشی از جنگ تحمیلی و تجاوز نظامی دشمن آمریکایی - صهیونیستی به سرزمین ایران بود که آثار و پیامدهای آن، از جمله بر روند فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی کشور نیز تأثیر گذاشت. با این حال، به لطف الهی و در پرتو پایداری و استقامت مردم ایران، دشمن در دستیابی به اهداف خود ناکام ماند و ملت ایران بار دیگر توانمندی خود را در عبور از شرایط دشوار به نمایش گذاشت. شهادت جمعی از مدیران، دانشگاهیان و شهروندان، از جمله کودکان در مدرسه و دیگر قربانیان این تجاوز، ضایعه‌ای دردناک و فراموش‌نشدنی برای ملت ایران بود. در این میان، شهادت رهبر جمهوری اسلامی ایران، که همواره بر حفاظت از منابع طبیعی و ضرورت مدیریت صحیح و پایدار منابع آب، از جمله توجه به مدیریت تقاضای آب، تأکید داشتند، نیز موجب تألم و اندوه فراوان شد.

از منظر حکمرانی و مدیریت منابع آب، تحولات و تجربه حاصل از این جنگ را نمی‌توان صرفاً در چارچوب پیامدهای نظامی و سیاسی آن بررسی کرد. این تحولات، نشانه‌ای از تغییرات مهم در معادلات ژئوپلیتیکی منطقه و جایگاه ایران در آن است و ضرورت بازاندیشی در برخی ابعاد حکمرانی منابع آب کشور را بیش از پیش آشکار می‌سازد. از این رو، بررسی علمی آثار و درس‌آموخته‌های این تحولات، به‌ویژه در زمینه مدیریت منابع آب‌های مرزی، تاب‌آوری زیرساخت‌های آبی، پیوند آب، انرژی و غذا، امنیت آبی، پدافند غیرعامل، و چشم‌انداز توسعه و بهره‌برداری از آب شیرین‌کن‌ها در خلیج فارس و دریای عمان، باید در دستور کار جامعه علمی و تخصصی آب کشور قرار گیرد.

در چنین شرایطی، توجه به مفهوم «قدرت و آب» و بررسی ارتباط متقابل میان قدرت ژئوپلیتیکی، امنیت ملی و حکمرانی منابع آب، می‌تواند زمینه‌ساز شکل‌گیری ادبیات علمی جدیدی در مطالعات آب کشور باشد. همچنین، تحلیل پیامدهای جنگ سال‌های ۱۴۰۴ و ۱۴۰۵، شناسایی آسیب‌پذیری‌ها و ظرفیت‌های موجود، و استخراج

درس‌آموخته‌های قابل استفاده برای افزایش تاب‌آوری و امنیت آبی کشور، از موضوعاتی است که نیازمند مشارکت فعال پژوهشگران و متخصصان حوزه آب است.

بر همین اساس، **مجله تحقیقات منابع آب ایران** از دریافت و انتشار مقالات علمی و پژوهش‌های جدید در زمینه «قدرت و آب»، حکمرانی آب در شرایط بحران و پسا‌جنگ، امنیت و تاب‌آوری منابع و زیرساخت‌های آبی، و راهبردهای مدیریت پیامدهای جنگ استقبال می‌کند. امید است پژوهش‌های علمی در این حوزه بتواند ضمن کمک به شناخت دقیق‌تر پیامدهای شرایط جدید، راهکارهایی عملی و راهبردی برای بهره‌گیری از ظرفیت‌های دوران پسا‌جنگ و تقویت منافع ملی و منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران ارائه نماید.

سردبیر

نشریه تحقیقات منابع آب ایران